

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/19/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118210441
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8118210441.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a sudcov JUDr. Martina Barana a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcu: A. C., D.. XX.XX.XXXX, H. N. P. XX, XXX XX A., zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Igor Šafranko, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 300 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 14. 11. 2019, č. k. 19Csp/172/2018-65 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 300 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. P r i z n á v a žalobcovi vo vzťahu k žalovanému nárok na 100 % náhradu trov konania, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením“.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

3. V odôvodnení okrem iného uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 27. 11. 2017, č. k. 19C/53/2016-43 súd určil, že zmluvná podmienka v zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27. 08. 2012 uvedená v čl. VIII bod 8.1 a v čl. VIII bod 8.4 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Súd zároveň zaviazal žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 78,82 eura s 8,05 % úrokom z omeškania ročne od 03. 03. 2016 do zaplatenia.

4. Súd považoval nárok žalobcu na priznanie primeraného finančného zadostučinenia za dôvodný. Skonštatoval, že s ohľadom na závažné porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného realizovaného zmluvou o revolvingovom úvere zo dňa, 27. 08. 2012, ktorých ochrany sa žalobca v konaní Okresného súdu Prešov sp. zn. 19C/53/2016 úspešne domohol, je priznanie finančného zadostučinenia v žiadanej výške dôvodné. Pri určení výšky priznaného zadostučinenia súd prihliadal k tomu, že v zmluve bol dohodnutý úžerný úrok až skoro 6-násobne vyšší než boli priemerné úrokové sadzby u takýchto úverov. Žalovaný vnútil žalobcovi ako zraniteľnému klientovi, vzhľadom na jeho status, rodinné pomery aj

zmluvné podmienky, ktoré boli jednoznačne neprijateľné a obohatil sa na úkor žalobcu. Pokiaľ by sa žalobca svojho nároku nedomohol v súdnom konaní, nikdy by nebol žalovaný žalobcovi toto obohatenie dobrovoľne vydal. Je nepredstaviteľné, aby akýkoľvek spotrebiteľ prejavil ochotu a súhlasil s takým úžerným úrokom, keby nebol k tomu donútený finančnou tiesňou a inými nepriaznivými okolnosťami, ktoré spôsobili, že bol donútený prijať finančné prostriedky za takýchto nevýhodných podmienok. Je preto možné konštatovať, že žalovaný sa snažil na úkor žalobcu získať bezdôvodné obohatenie. Vzhľadom na okolnosti daného prípadu súd považoval žalobcom žiadané finančné zadostučinenie vo výške 300 Eur za primerané.

5. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ust. § 255 a § 262 CSP. Žalobca mal vo veci úspech, a preto mu súd priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

6. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, žalobu zamietol a žalovanému priznal právo na náhradu trov právneho zastúpenia. Uviedol, že napadnutý rozsudok nespĺňa základné požiadavky na odôvodnenie súdneho rozhodnutia tak, ako ich definuje ust. § 220 CSP, keďže neobsahuje žiadny záver súdu (či už skutkový alebo právny) vo vzťahu k predmetu sporu, predovšetkým skutkové závery odôvodňujúce základ nároku, jeho výšku. Súdne rozhodnutie je nepreskúmateľné, pričom súdom priznané finančné zadostučinenie nebolo podľa obsahu a odôvodnenia rozsudku preukázané v konkrétnych skutkových okolnostiach, argumentačne nie je podložené v rozhodnutí takým spôsobom a v takom rozsahu, ktorý by zodpovedal požiadavkám na odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle ustanovenia zákona. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že priznanie primeraného finančného zadostučinenia je spojené s tým, že v úverovej zmluve uzavretej medzi sporovými stranami bola dohodnutá úroková sadzba 6-násobne vyššia ako bola priemerná úroková sadzba bánk. Okrem faktu, keď žalobca uplatnený nárok nezdôvodnil (a súd prekročil skutkové tvrdenie žalobcu, čo je postup neprípustný aj v rámci sporov s ochranou slabšej strany), je podstatné aj to, že súd prvej inštancie mal v rozhodnutí zohľadniť právo žalovaného vyjadriť sa k skutkovým okolnostiam tvoriacim podstatu dôvodu a právnu úpravu § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Vo vyjadrení k žalobe žalovaný okrem iného poukázal aj na to, že uplatňovanie nároku k podanej žalobe je mimo účelu právnej úpravy primeraného finančného zadostučinenia, pretože žalobca neuviedol žiaden relevantný argument a dôvod na priznanie nároku vo výške 300 eur. Uvedený argument žalovaného sa týka posúdenia oprávnenosti výšky nároku na finančné zadostučinenie a súd prvej inštancie sa s uvedeným argumentom vôbec nezaoberal. Z uvedených dôvodov žalovaný tvrdí, že postup konajúceho súdu je v rozpore s jeho zákonnou povinnosťou riadne a dôsledne sa vypořadať so všetkými argumentmi strán týkajúcimi sa prejednávanej veci. Argument žalovaného spĺňa takýto charakter, keďže sa týka vecnej stránky.

7. Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

10. Odvolací súd sa najprv vypořadal s odvolacou námietkou žalovaného, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne a v úplnosti neodôvodnil. Je potrebné uviesť, že požiadavka na riadne úplné odôvodnenie rozhodnutia predstavuje zásadu spravodlivého procesu, vyplýva to aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany aj taký, ktorý nie je pre rozhodnutie významný, bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď.

Špecifická odpoveď sa vyžaduje na taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúcim (Ruiz Torija c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-A; Hiro Balani c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-B).

11. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

12. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a preskúmateľný. Súd prvej inštancie vysvetlil, z akých dôvodov žalobe vyhovel, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

13. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

14. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva "odradzujúci").

15. A tak práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že v konaní Okresného súdu Prešov, sp. zn. 19C/53/2016 o vydanie bezdôvodného obohatenia a neprijateľnosť zmluvných podmienok bol žalobca úspešný a rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 27. 11. 2017, č. k. 19C/53/2016-43 nadobudol právoplatnosť dňa 13. 02. 2018. Právoplatným ukončením konania vo veci 19C/53/2016 bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie. Žaloba o primerané finančné zadosťučinenie bola na súde podaná dňa 13. 09. 2018.

17. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť nielen funkciu satisfakčnú, ale aj funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi. Zároveň to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom v konaní priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že určením zmluvných

podmienok v zmluve o revolvingovom úvere za neprijateľné možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči žalobcovi sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí. Odvolací súd konštatuje, že v konaní vedenom pred Okresným súdom Prešov sp. zn. 19C/53/2016 žalobca úspešne uplatnil porušenie povinnosti tak ako to má na mysli ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 27. 11. 2017, č. k. 19C/53/2016-43 určil, že zmluvná podmienka v zmluve o revolvingovom úvere uvedená v čl. VIII bod 8.1 a bod 8.4 je neprijateľná zmluvná podmienka a zároveň zaviazal žalovaného k povinnosti vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že na základe žiadosti žalobcu bola mu schválená výška úveru 390 eur s ročnou úrokovou sadzbou 70,04 %. Žalovaný si okamžite započítal poplatok 55,90 eura, pričom poplatok vyplýval zo služby, ktorou bola možnosť odkladu splátok podľa bodu 8.1 zmluvy o revolvingovom úvere a spotrebiteľ pokiaľ ani túto službu nevyužil už za ňu zaplatil. Súd považoval samotný úver za jednoznačne úžerný a v rozpore s dobrými mravmi. Aj s prihliadnutím na postoj žalovaného vo veci 19C/53/2016, v ktorom spochybňoval dôvodnosť žaloby, žalobca bol dlhodobo nedôvodne vystavený stavu právnej neistoty až do právoplatného skončenia predmetného konania. Je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý určením neprijateľných zmluvných podmienok a dohodnutou úžernou úrokovou sadzbou, 6-násobne prevyšujúcou priemernú úrokovú sadzbu v bankách, obchádzal právnu úpravu na ochranu spotrebiteľa, ktorá vyplýva jednak z úijného práva, ako aj z právneho poriadku. Zároveň súd v pôvodnom konaní vyhodnotil neprijateľné zmluvné podmienky a vyhlásil ich za neplatné s poukazom na ust. § 53 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka. Nemožno mať preto pochybnosti o tom, že žalobcovi podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa voči žalovanému vznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Odvolací súd konštatuje, že ani právna úprava účinná v čase uzatvorenia zmluvy o revolvingovom úvere (27. 08. 2012) nevyžadovala pre vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie vznik ujmy spotrebiteľa, postačovala totiž len hrozba vzniku ujmy. Je zrejmé, že žalobcovi takáto ujma hrozila, keď na základe zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 27. 08. 2012 sa žalovaný mohol domáhať vymoženía plnení z tejto zmluvy, na ktoré nemal nárok a takéto plnenia aj reálne od spotrebiteľa vymôcť.

18. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu s ohľadom na porušenie povinnosti dodávateľa, ktorých ochrany sa žalobca úspešne domohol na všeobecnom súde v konaní 19C/53/2016, je nárok žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa daný.

19. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to hlavne intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná, sankčná funkcia a pod. Za primerané vzhľadom na všetky okolnosti prípadu je preto potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 300 eur tak ako to ustálil súd prvej inštancie. Takto priznané finančné zadosťučinenie je akosi určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného žalobca trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednávaní spotrebiteľskej zmluvy konal závadne. Žalobca sa v tomto prípade úspešne domohol svojho práva, čím boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia.

20. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP ako vecne správny potvrdil.

21. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že žalobcovi v súvislosti s odvolacím konaním žiadny trovy nevznikli a neúspešný žalovaný nemá nárok na ich náhradu.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).